

ARNASGUNEAK
HIZKUNTZA
GUTXITUEN
BIZIBERRITZEAN

Nazioarteko
Konferentzia

International
Conference on
**TERRITORIES OF
HIGHER SPEAKER
DENSITY IN MINORITISED
LANGUAGE COMMUNITIES**

2025/10/17

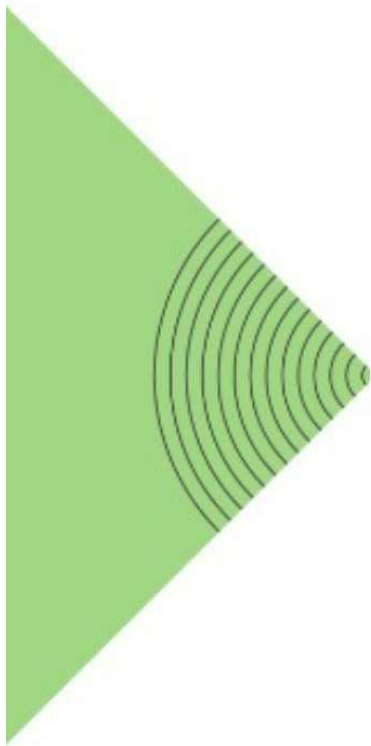
▶ 12:00-13:00 ◀

Gogoeta batzuk euskararen indarberritzerako lurralde-estrategia bati begira.

Reflections on a Territorial Strategy for Basque Revitalization.

Iñaki Iurrebaso





1. Sarrera

*2. Euskalduntzearen inpaktua
lurraldean ikerketa*

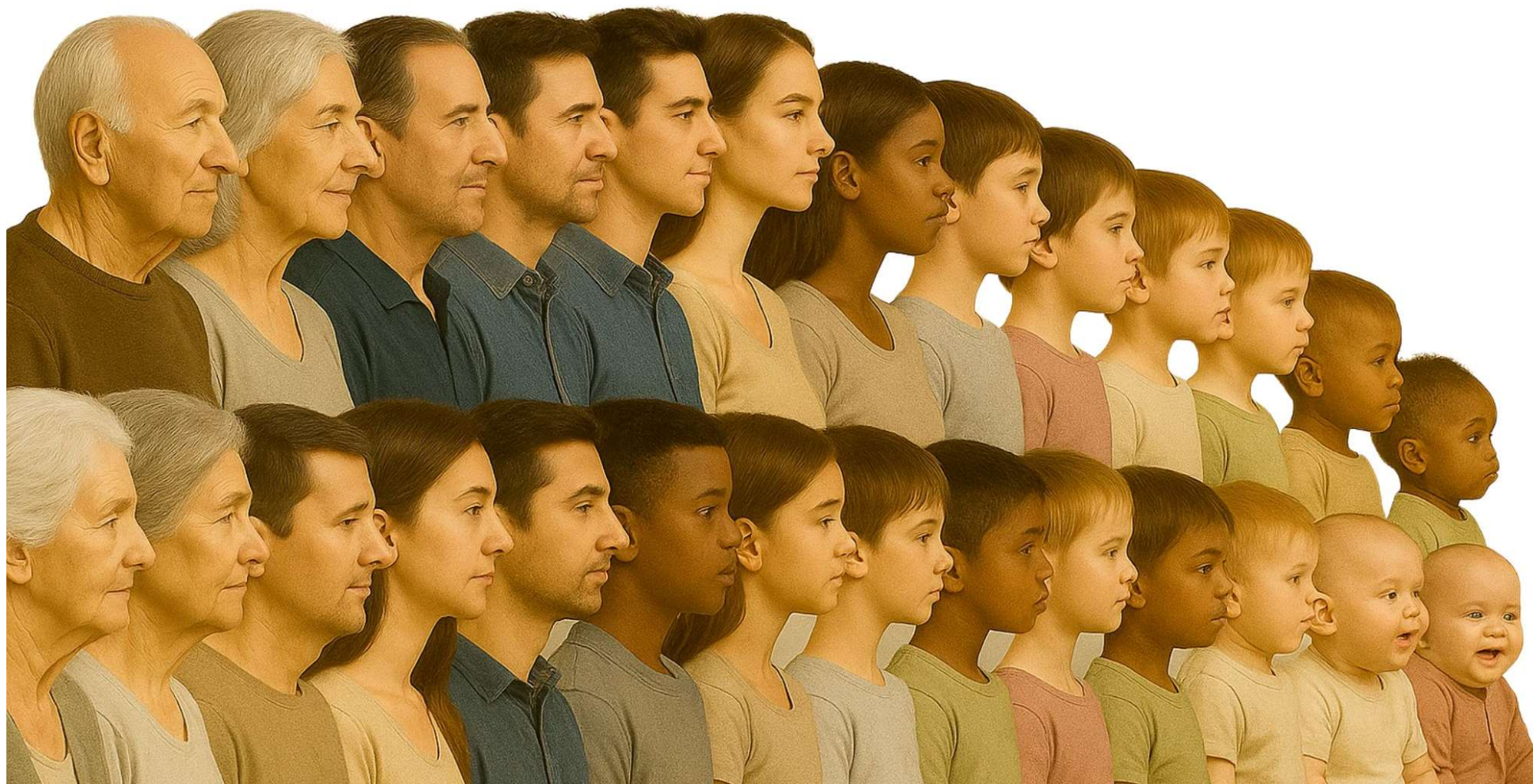
3. Lurralde-estrategia bat
euskararentzat





**Erronka bat:
efizientziaren
eta inpaktuaren
neurketa
hizkuntza
gutxituen
indarberritzean**

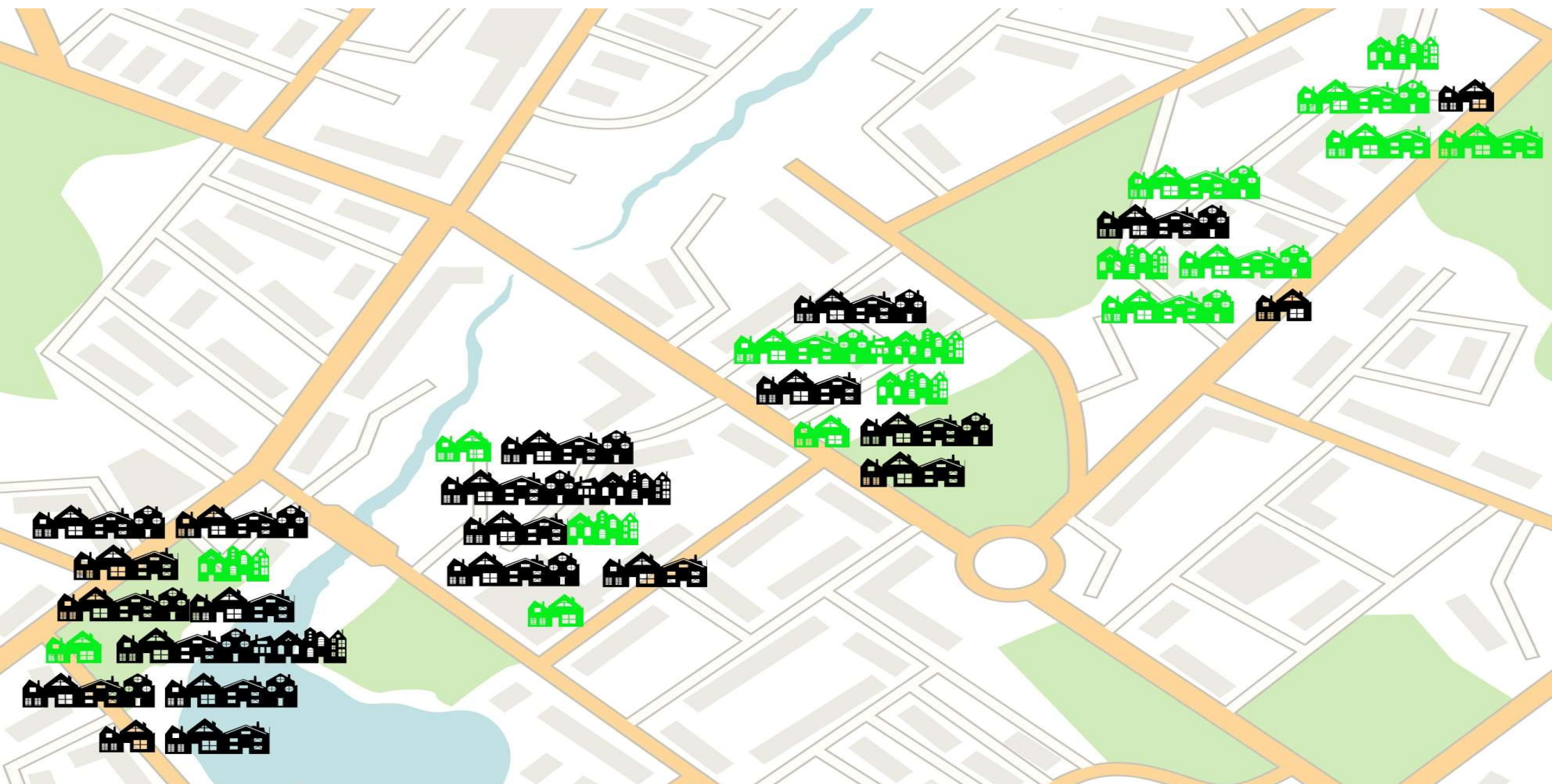
Ardatz onartu bat indarberritze-prozesuan: adina



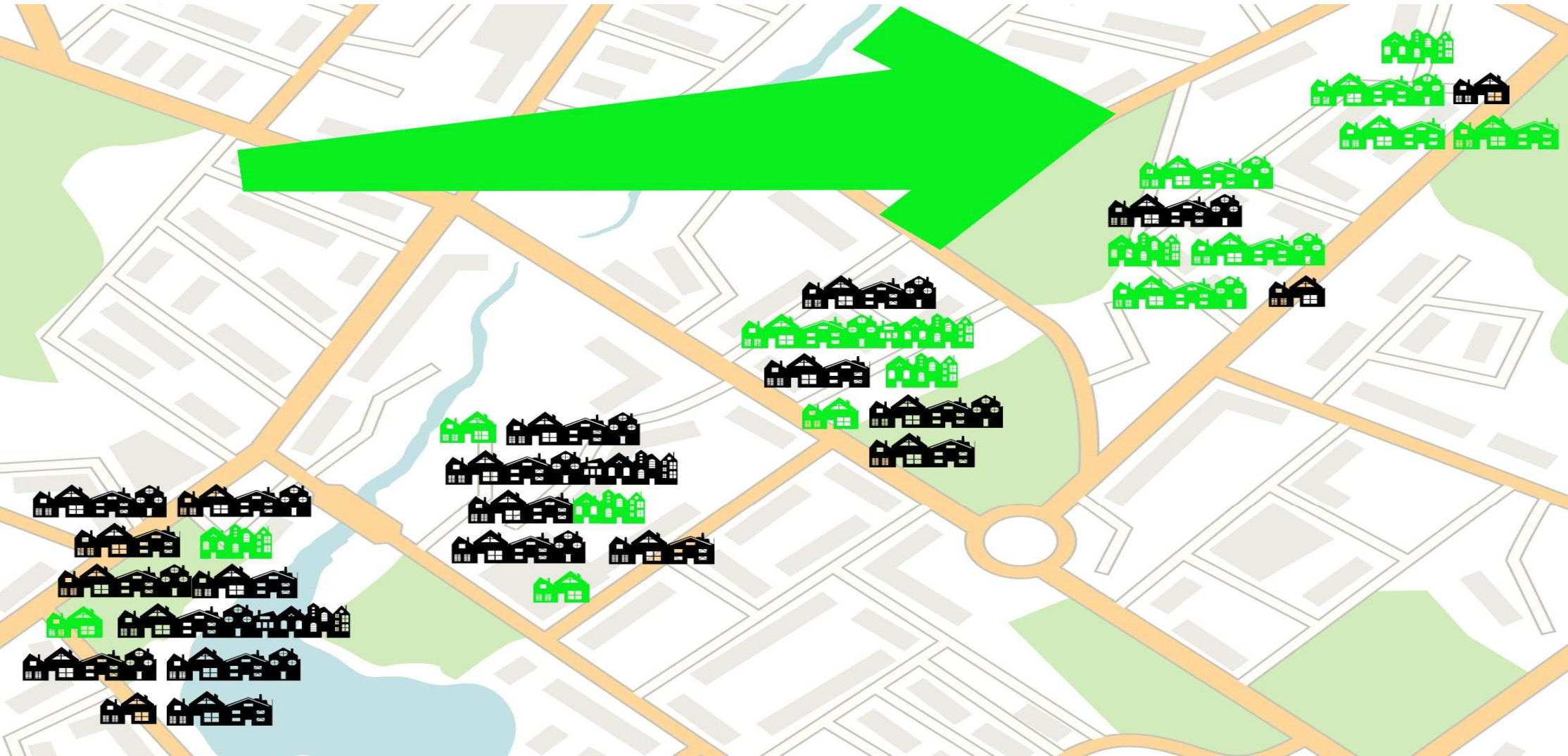
bat indarberritze-prozesuan: adina

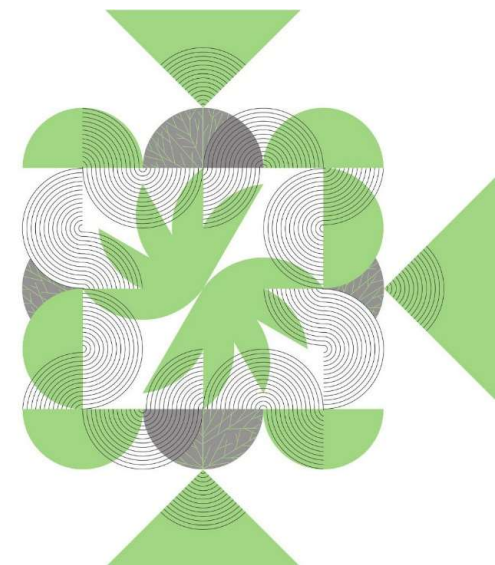


Proposamena: lurraldea ere ardatz izatea



Proposamena: lurraldea ere ardatz izatea





1. Sarrera

**2. *Euskalduntzearen inpaktua
lurraldean ikerketa***

3. Lurralde-estrategia bat
euskararentzat

Kokapena (I):Euskaldun berriak

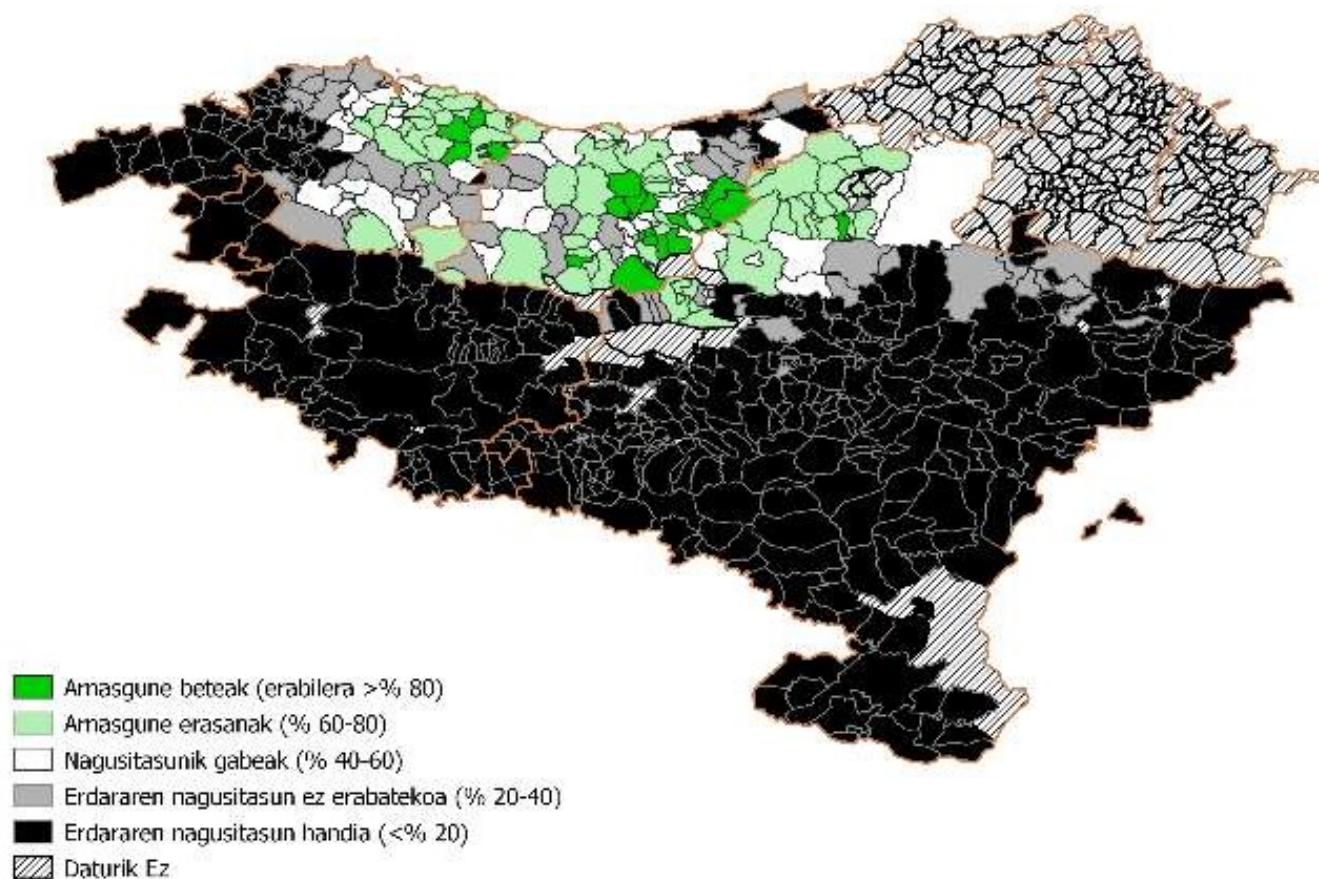
- Euskalduntzea. Euskaldun berriak:
 - **285.000 hiztun Hegoaldean (euskaldunen %38).**



Kokapena (II): lurralde ezberdintasunak.

Nagusitasun eremuak udalerrika. Euskal Herria, 2021

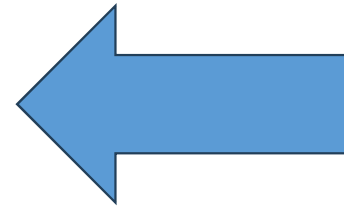
(irizpidea: erabilera sintetikoa, kalekoa eta etxekoa uztartuta)



	Hiztunak	%
Arnasgune beteak (euskaraz % 80-100)	9.424	0,3
Arnasgune erasanak (% 60-80)	118.093	4,2
Nagusitasun argirik gabeak (% 40-60)	196.214	7,0
Erdararen nagusitasun ez-erabatekoak (% 20-40)	316.829	11,3
Erdararen nagusitasun handikoak (% 0-20)	2.174.018	77,2
GUZTIRA	2.814.578	100,0

Kokapena (III): ebaluazio adierazleak

- Inpaktuaren neurketa.



- Efizientziaren neurketa (...).

Ikerketa galdera:

Euskaldun berriak bizi diren lurraldearen euskalduntasunaren arabera sailkatuta, nola aldatzen da, zein zentzutan eta zein neurritan, hiztun horiek euskalduntzeak komunitatean eragin duen inpaktua (inpaktu hori erabileraren bidez neurtuta)?

Ikerketa galdera:

Euskaldun berriak bizi diren **lurraldearen**
euskalduntasunaren arabera sailkatuta,

nola aldatzen da, zein **zentzutan** eta zein
neurritan,

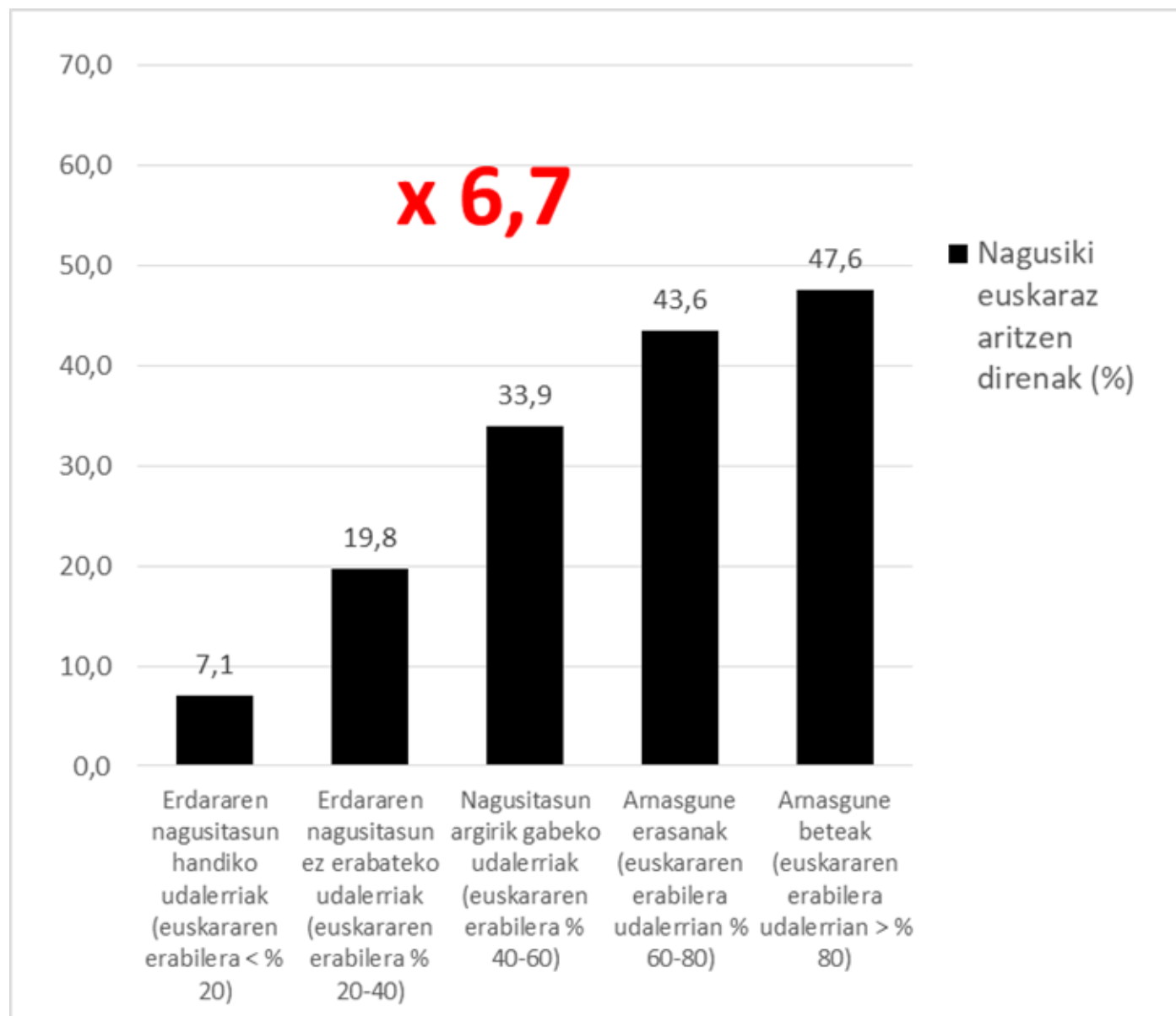
hiztun horiek euskalduntzeak komunitatean
eragin duen **inpaktua** (inpaktu hori
erabileraren bidez neurtuta)?

Iturriak eta metodologia:

- Iturri nagusia: Inkesta Soziolinguistikoa. Hegoaldea, 1996-2021.
- Lagina: 7.062. ($\% \pm 1,2$ ko akats tarte orokorra, %95eko konfiantza mailan eta $p=q=\% 50$ denerako).
 - Azpilagin neurriak. Joera orokorrak antzemateko aski.
- Aurrez aurreko harremanetako erabileraren adierazle sintetikoa.
- Nagusitasun eremuak: UEMA ren lanketa zentsuetatik eta HEKNtik abiatuta.

Emaitzak (I):

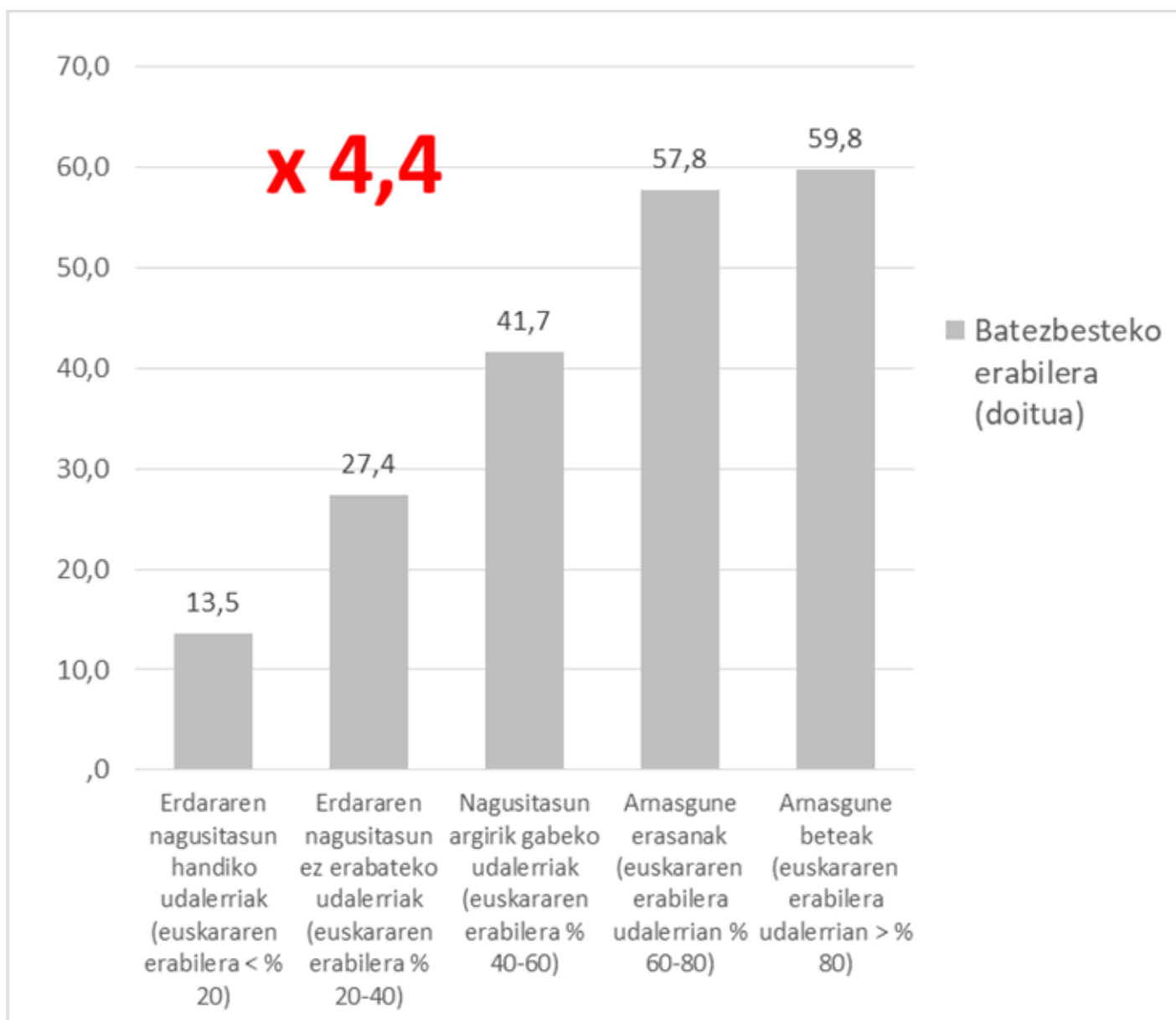
Nagusiki euskaraz aritzen diren euskaldun berriak, nagusitasun-eremuen arabera. Hegoaldea, 1996-2021 (%)



Emaitzak (II):

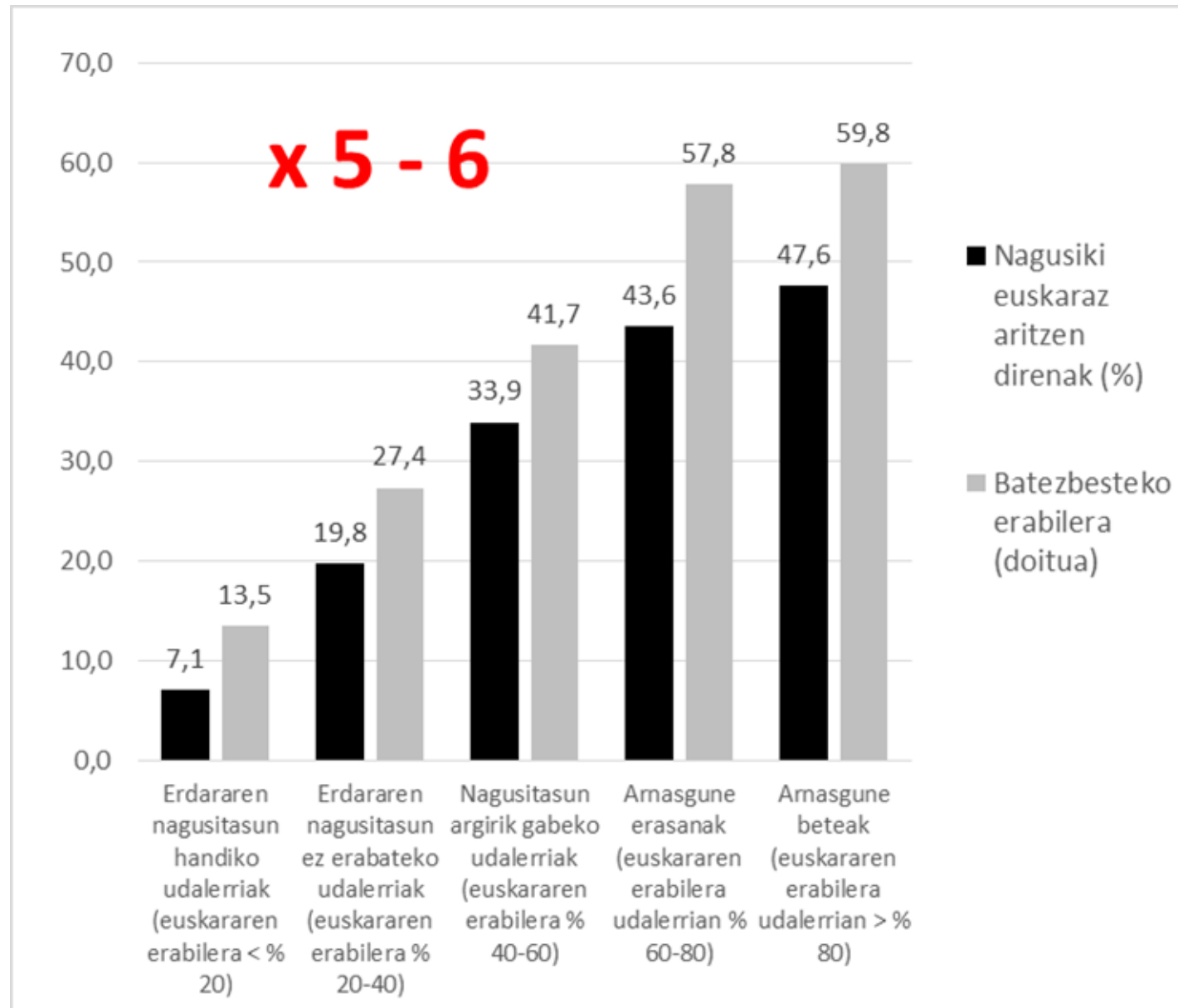
Euskararen
batezbesteko
erabilera.

Euskaldun berriak,
Hegoaldea, 1996-
2021 (doitutako
datuak, %)



Emaitzak (III):

Laburpena



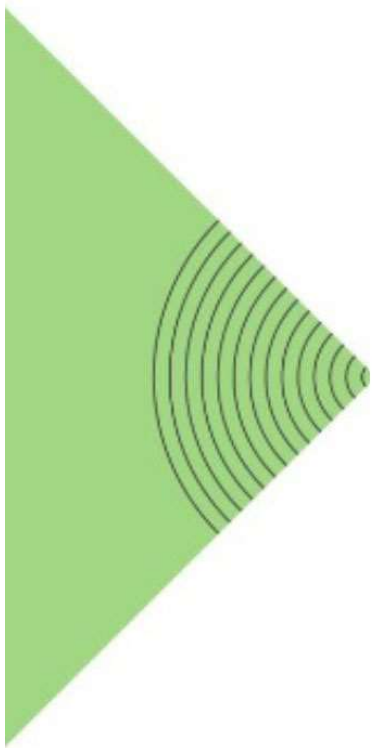
Ondorioak:

- Euskaldun berrien **erabilera aldakorra**, nagusitasun-eremuen arabera.
- Azalpen soziolinguistikoa: **Zergatik erabilera ezberdindua?**
- **Euskalduntzearen inpaktu aldakorra** (x 5-6).
- Hipotesi bat **efizientziaren azterketaren zain**: efizientziaren ikuspegitik aldeak 5-6 baino handiagoak izango dira.
- Joera bera emango ote da **beste hizkuntza gutxituetan?**

1. Sarrera

2. *Euskalduntzearen inpaktua
lurraldean ikerketa*

3. **Lurralde-estrategia bat
euskararentzat**



Zein inplikazio ditu esku hartzeari begira
Euskalduntzearen inpaktu aldakorrak?

Kontuan hartu behar al
litzateke fenomeno hori
hizkuntza-politiketan?







Zergatik-zertarako lurralde estrategia bat?



Teoria: arnasguneak
funtsezko



Inpaktu aldakorra



Espazioak elkar
eraginean (fluxuak
e.a.)

**Lurralde
Estrategia**

Lurralde estrategia bat: zertaz ari gara?

Lurraldeei paper ezberdina:

- Lurralde euskaldunagoei motore papera, lidergo papera, aitzindaritza papera dagokie.
- Lurralde horiek euskara irradiatuz, kutsatuz, zabalduz... gainerako eremuak elikatuko dituzte, euren euskalduntzean lagunduz.



Lurraldean jarduteko bost irizpide:

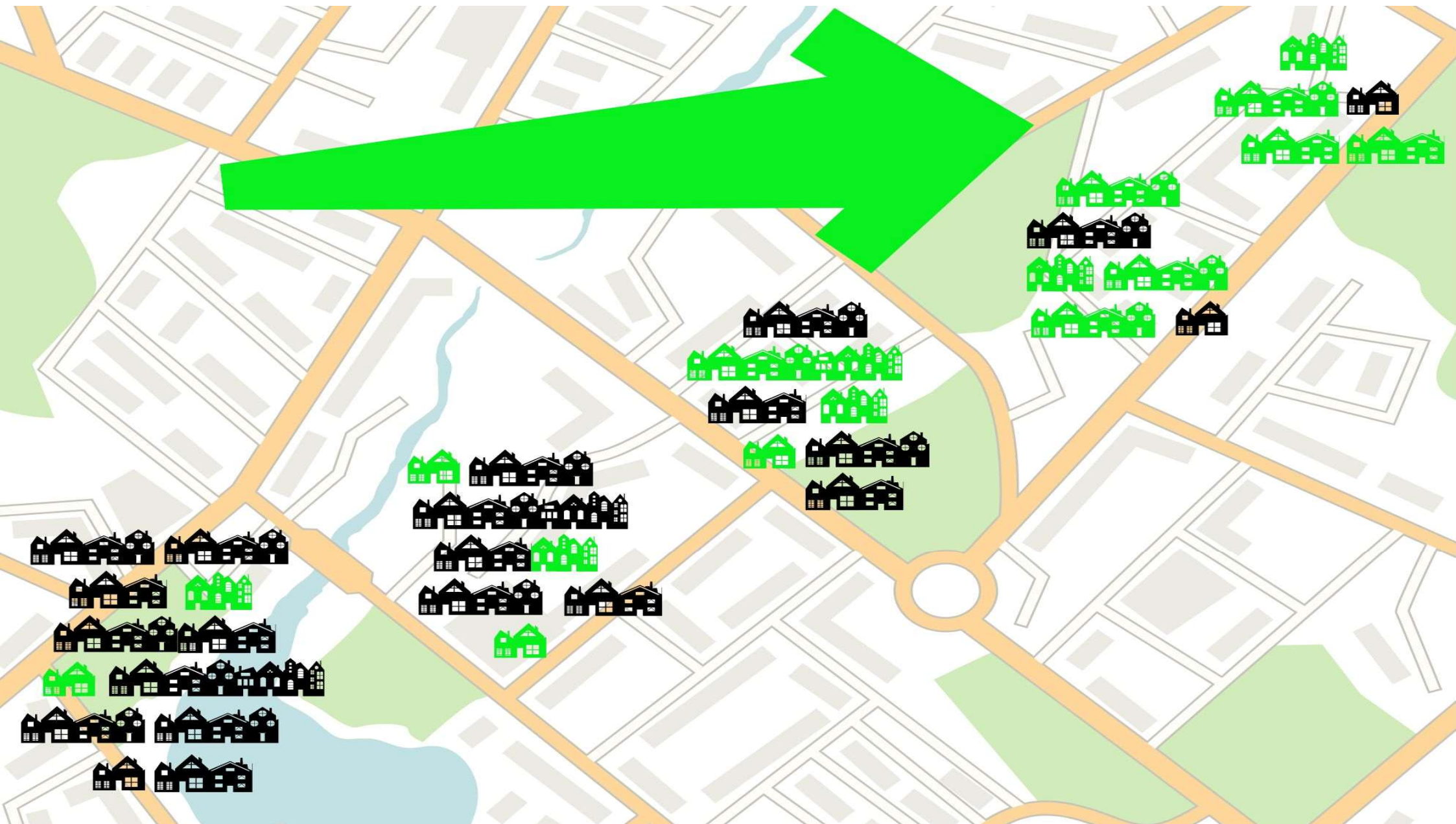
1. Lurralde eremu **guztietan** eragin behar da
2. **Eskuhartze-molde ezberdinduak-egokituak** lurraldean.
3. Ingurune euskaldunagoei **motore-lidergo-aintzindaritza** papera.
4. **Arreta berezia** lurralde eremu euskaldunenei.
Oinarrizko printzipioa: zenbat eta lurralde euskaldunagoa, orduan eta arreta bereziagoa.
5. **Zonalde euskaldunagoak** gainerako eremuen euskalduntzerako **baliabide eraginkor(ago) bihurtu**.

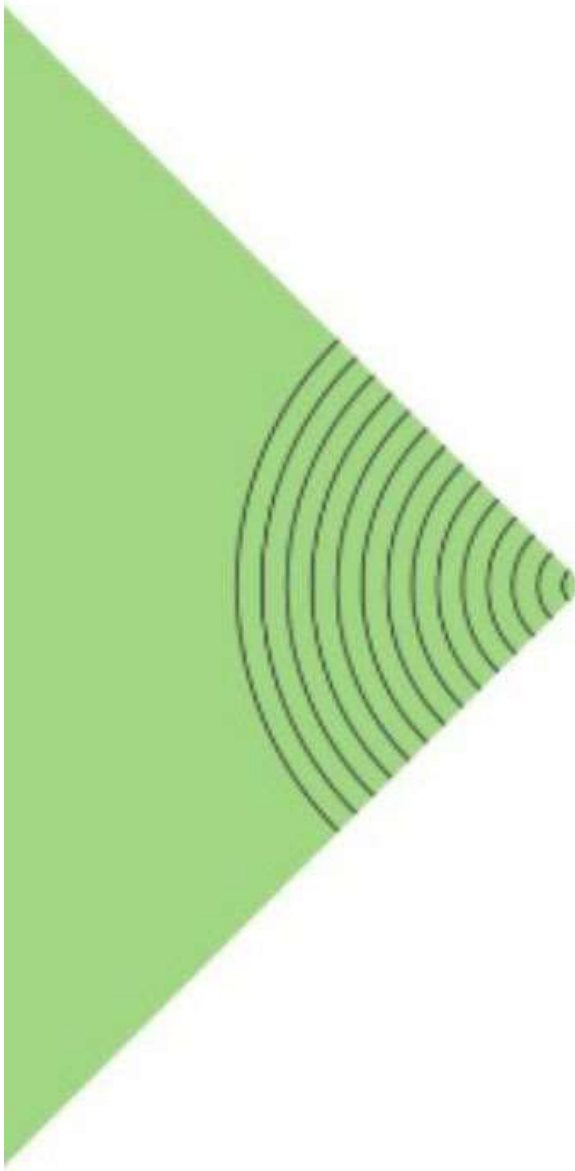
Zonifikazio baterantz?

- EZ euskaldunen eskubideak lurralde batzuetan murrizteko.
- Bai, errealitate soziolinguistiko ezberdinetan politika ezberdinduak garatzen laguntzeko.
- Zehazki, zonalderik euskaldunenari legezko babes sendoagoa ematea bilatuko litzateke, bertan araugintza zein sustapenaren bidez politika aurrerratuagoak lantzea bilatuz.
- Multzoak:
 - **Muineko gunea**, epe ertain-luzera euskara nagusi izango den lurralde geografikoki jarraitu, demografikoki ohargarri eta soziolinguistikoki sendoa eraikitzea helburu.
 - Azpimultzo zehatzagoak ere.
- Prozesuaz.

Eremu euskaldunagoetan eragiteko hiru norabide orokor:

- **Politika integraletara** jauzia.
- Hizkuntza politikak landu izan dituen alderdietan **politika aurrerratuak**, araugintzatik zein sustapenetik.
- Hitzunen **kontzientzia linguistikoa** eta **ahalduntzea** sendotzea.





Eskerrik asko!



ARNASGUNEAK
HIZKUNTZA
GUTXITUEN
BIZIBERRITZEAN

Nazioarteko
Konferentzia

International
Conference on
**TERRITORIES OF
HIGHER SPEAKER
DENSITY IN MINORITISED
LANGUAGE COMMUNITIES**

2025/10/17

▶ 12:00-13:00 ◀

Gogoeta batzuk euskararen indarberritzerako lurralde-estrategia bati begira.

Reflections on a Territorial Strategy for Basque Revitalization.

Iñaki Iurrebaso

